

GK-40
7/10165

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

19.01.10 - 03209

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: 04.11.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16288 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT tarafından tevcih edilen 7/10165 sayılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı, Türkiye İş Kurumu ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (10 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

Hazine Müsteşarlığı Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı No:36, 06510 Balgat/ANKARA
e-posta: hacer.eroглу@hazine.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hacer EROĞLU Memur
Tel: (0 312) 204 6578 Faks: (0 312) 223 58 07
Elektronik Ağ: www.hazine.gov.tr

**ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SN. ENSAR ÖĞÜT TARAFINDAN
DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI SAYIN ALİ BABACAN'A
TEVCİH EDİLEN 7/10165 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİNE HAZİNE
MÜSTEŞARLIĞI, DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI VE
TÜRKİYE İŞ KURUMU TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU-1: Bölgenin her kesiminde büyük ihtiyaç duyulan altyapı projelerini, teşvik edilecek yatırım alanlarını ve yatırım projeleri ile özel girişimin yönetim, teknoloji, finansman, pazar imkanlarını geliştirmek için çalışmalarınız var mıdır?

CEVAP-1: 2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar uyarınca Ardahan ili, ülkemizin, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerine göre 4 bölgeye ayrıldığı Bölgesel Teşvik Sistemi'nde IV. Bölge'de yer almaktadır. Bölgesel uygulama kapsamında Ardahan için IV. Bölgede belirlenen asgari yatırım tutarlarının ve kapasitelerinin sağlanması durumunda, madencilik ve taşocakçılığı yatırımları, gıda ürünleri ve içecek imalatı, entegre hayvancılık yatırımları, tekstil ürünleri imalatı, giyim eşyası imalatı, derinin tabaklanması ve işlenmesi, akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil, döşemelik parke, kaplama, kontrplak, yonga levha, sunta, mdf vb. plakaların imalatı, plastik ve kauçuk ürünleri imalatı, metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, metal eşya, mobilya imalatı, oteller, öğrenci yurtları, soğuk hava deposu hizmetleri, lisanslı depoculuk, eğitim hizmetleri, hastane yatırımı, huzurevi ve tehlikeli atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri, gümrük vergisi muafiyeti, katma değer vergisi (KDV) istisnası, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, faiz desteği ve yatırım yeri tahsisi destek unsurlarından yararlanmaktadırlar.

2009/15199 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar uyarınca genel teşvik sistemi içerisinde değerlendirilen altyapı yatırımları proje bazında incelenerek gümrük vergisi muafiyeti ve katma değer vergisi (KDV) istisnası desteklerinden yararlanabilmektedir.

Bölgesel gelişmenin sağlanması ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması alanındaki çalışmaların genel çerçevesi; kamu yatırım politika ve öncelikleri, kalkınma planları, orta vadeli programlar, yıllık programlar ve diğer sektörel, bölgesel ve tematik plan ve programlar ile ortaya konulmaktadır. Kamu kuruluşları tarafından yatırım programı kapsamında yürütülecek yatırımlar için öncelikler her yıl Kamu Yatırım Programı Hazırlama Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ile kuruluşlara ayrıca duyurulmaktadır. Söz konusu

Genelge ve Rehberde, sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler detaylı olarak yer almaktadır.

Bir yandan önceki dönemlerde başlatılmış önemli projeler hızlandırılmakta ve GAP, DAP, KOP ve diğer projeleri sistemli, planlı, eyleme dönük olarak, kaynak ayırarak gerçekleştirilmekte, diğer yandan yeni ve yenilikçi bölgesel kalkınma araçları devreye sokulmaktadır. KÖYDES, SODES, BELDES programlarında, proje seçimi ve uygulaması konusunda esas inisiyatif yerel yönetimlere verilerek, hem kırsal alanda yaşayan vatandaşlarımızın su ve yol gibi temel ihtiyaçları hızla karşılanmakta, hem de kırsal kalkınmada örnek bir model ortaya çıkarılmış olmaktadır.

Bu kapsamda; eğitim, sağlık, teknoloji alt yapısı, enerji, sulama, kentsel alt yapı yatırımlarına ve ulaştırma alt sektörleri arasında dengeyi sağlayıcı yatırımlara, bölgesel gelişme stratejileri dikkate alınarak öncelik verilmektedir.

2010 yılında, proje bazında, yıl içinde tamamlanacak projelere, sulama başta olmak üzere GAP, DAP, KOP kapsamındaki işlere, bölünmüş yol projeleri, Marmaray ve hızlı tren projeleri ve havaalanı ve terminal binası projelerine, içmesuyu projelerine, sağlık kampüsleri ile diğer hastane ve tıp fakültesi yatırımlarına, yeni kurulan 41 üniversitenin altyapı ve fiziki mekan ihtiyaçlarına, teknolojik araştırma projelerine, e-Devlet ve bilgi-iletişim teknolojisi altyapı projeleri ödenek tahsisinde öncelik verilecektir.

Ayrıca gerek merkezi, gerekse kalkınma ajansları gibi yerel kuruluşlara yol haritası sunacak bir Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi de geliştirilecektir. Bu strateji bölgesel gelişme açısından ulusal düzeyde koordinasyonu sağlamak, uygulamayı yönlendirmek ve alt ölçekli plan ve stratejilere çerçeve oluşturmak amaçlarına hizmet edecektir.

Kalkınma Ajansları: Ülkemizdeki bölgesel gelişme uygulamaları ile bölge planlarının etkinliğinin ve başarısının yükseltilmesi, bölgelerin ülkemizin kalkınmasına, refahına ve istikrarına katkısının artırılması, sosyal uyum ve adaletin temini, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ve değişen küresel rekabet şartlarına adaptasyonun sağlanması amacıyla, çağdaş gereklere uygun olarak, gelişmiş ülkelerde birçok örnekleri görülen Kalkınma Ajansları kurulmuştur.

Bölgesel gelişme stratejilerinin hazırlanması, yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına teknik destek sağlanması, kamu-özel kesim ve STK'lar arasındaki işbirliğinin ve koordinasyonun

geliştirilmesi, girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi, iş ve yatırım imkânlarının araştırılması, tanıtımı ve kaynakların bölgeye çekilmesi ile yatırımcıların izin ve ruhsat işlemlerinin tek elden takibi Kalkınma Ajanslarının temel faaliyet alanlarıdır.

Kalkınma Ajansları ile bölgenin sorun ve ihtiyaçlarının bizzat yerel aktörler aracılığıyla tartışılması ve önceliklerinin tespit edilmesi sağlanmaktadır. Kalkınma Ajansları danışma organı olan ve kamu, özel ve STK sektör temsilcilerinden oluşan Kalkınma Kurulları; bölgenin önceliklerini ve sorunlarını yerel düzeyde tespit ederek, ilgili bölgenin valileri, belediye başkanları ile sanayi ve ticaret odası başkanlarından oluşan yönetim kuruluna karar alma noktasında yardımcı olmaktadır.

Kalkınma Ajansları, elinde bulundurduğu kaynaklar ve teknik birikim ile bulundukları bölgedeki bütün ilgili paydaşları desteklemeyi ve bunlar arasında koordinasyonu sağlamayı, onların faaliyet ve projelerini özellikle bölgesel ölçekte birbirini tamamlar hale getirmeyi ve dolayısıyla daha yüksek bir büyüme, gelir ve istihdam etkisi meydana getirmeyi amaçlamaktadır. 2008'de kurulan 8 ajansa ilaveten bu yıl kurulan 16 kalkınma ajansı ile Türkiye genelinde ajansların tamamı kurulmuştur.

Kalkınma Ajansları, bölgesel kalkınma alanında yenilikçi araçları uygulamaya sokmaktadır. Mevcut durumda bu araçlar üç temel başlık altında toplanmıştır:

- Doğrudan Finansman Desteği
 - Proje teklif çağrısı
 - Doğrudan faaliyet desteği
 - GÜDÜMLÜ proje desteği
- Faiz desteği
- Faizsiz kredi desteği

Ajanslar gelir bütçelerinin yaklaşık %75-80'ini bölgesel kalkınma amaçlı projelere, teklif çağrısı yöntemi ile hibe desteği şeklinde kullanmaktadır. Proje teklif çağrılarını ile Kalkınma Ajansları bir başvuru rehberine dayanarak belirli usul ve esaslar çerçevesinde, yarışma ortamında başarılı bulunan projelere yaptığı karşılıksız ve doğrudan yardım sağlamaktadır.

Diğer yandan, güdümlü proje desteği ile bölgesel gelişmenin hızlandırılması, bölgenin rekabet edebilirliğinin güçlendirilmesi ve bölgedeki iş ortamının iyileştirilmesi açısından stratejik önem taşıyan projeler Kalkınma Ajansının öncülük etmesi ve koordinasyonu üstlenmesiyle

hayata geçirilecektir. Bununla birlikte, faiz ve faizsiz kredi destekleri ile işletmelerin yenilik, istihdamın artırılması, AR-GE ve kapasite artırımı gibi projelerine destek sağlanacaktır.

Cazibe Merkezleri: Bölgesel farklılıkları azaltma politikasının bir parçası olarak oluşturulan Cazibe Merkezlerini Destekleme Programının ilki Diyarbakır'da pilot uygulama olarak başlatılmıştır. Bu uygulamada, KOBİ'lerin rekabet gücünün geliştirilmesi, öncü sektörlerin desteklenmesi ve insan kaynaklarının geliştirilmesi öncelikli alanlardır. Bu alanlara uygun olarak, muhtelif kamu kuruluşlarınca geliştirilen projelere 2008 yılında 15 milyon TL, 2009 yılında da 18 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Program kapsamında 2010 yılında; Diyarbakır Pilot Uygulamasına devam edilmesi, başta Şanlıurfa olmak üzere belirlenen diğer 10 il arasından, seçilecek 2 ilde programlama çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir. Programda belirlenecek öncelikli faaliyet ve projelerin uygulanması için 2010 yılı bütçesinde 77,5 milyon TL ödenek öngörülmektedir.

KÖYDES: Proje kapsamında 79 ilde 74 bin köy ve köy altı yerleşim biriminde Ekim 2009 tarihi itibarıyla 378 km ham, 2.564 km stabilize, 6.191 km asfalt ve 84 km beton olmak üzere 9.217 km yol yapımı gerçekleştirilmiş; 1.416 köyün içmesuyuna erişimi sağlanmıştır. 2005-2009 döneminde 5,2 milyar TL kaynak kullandırılan proje kapsamında illere merkezi bütçeden 2009 yılında 500 milyon TL ödenek aktarılmıştır. 2010 yılı öngörüsü 525 milyon TL'dir.

Sosyal Destek Programı (SODES): Bilindiği üzere, ülkemizde sosyo-ekonomik göstergeler açısından bölgelerimiz arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu bağlamda, gerek toplumsal bütünleşmeye katkı sağlaması ve gerek bölgeler arası sosyo-ekonomik gelişmişlik farklılıklarının azaltılması amacıyla 2008 yılında GAP Bölgesini kapsayacak şekilde bir Sosyal Destek Programı (SODES) başlatılmıştır.

SODES programının temel amacı GAP kapsamındaki illerde sosyal kalkınmanın gerçekleştirilmesi ve sosyal refahın artırılması için yoksulluk, göç ve kentleşme gibi sosyal sorunların giderilmesine yönelik yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi, istihdam edilebilirliğin artırılması, meslek edindirme ve gelir getirici faaliyetlerin geliştirilmesi, sosyal içermenin sağlanması ile kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin desteklenmesidir.

Bu çerçevede, 2008 yılında 42 milyon TL tutarında 398 adet proje, 2009 yılında ise 92 milyon TL tutarında 778 adet projeye finansman sağlanmıştır.

SODES uygulamaları 2010 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesinin dışında sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi düşük ve toplumsal bütünleşme ihtiyacı yüksek olan illerde de uygulanacaktır. 2010 yılı Yatırım Programında SODES için ayrılan ödenek 165 milyon TL kadardır.

Yeni Teşvik Mevzuatı: Mevcut ve yeni kurulan sanayi işletmelerimize destek olmak amacıyla 2009 yılı içinde çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler ile sanayimizin gelişmesi, krizin etkilerinin azaltılması, istihdamın ve üretimin artırılması hedeflenmiştir.

Yatırımların ve istihdamın teşviki amacıyla yürürlüğe konulan 5084 sayılı Kanun 2004 yılı başında uygulanmaya başlanmıştır. 5838 sayılı Kanunla 2008 yılı sonunda sona eren 5084 sayılı Kanunun süresi bir yıl uzatılmıştır. Böylece 5084 sayılı Kanun kapsamındaki illerde bulunan mevcut işletmelerin 2009 yılı için gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi teşviki ve enerji desteğinden faydalanması sağlanmıştır. Ayrıca, 2009 yılı içinde yapılacak yeni yatırımların 3 yıl süre ile bu teşviklerden ve bedelsiz arsa tahsisinden faydalanması imkanı mevcuttur.

2009 yılı içerisinde yeni yatırımlara yönelik yeni bir teşvik sistemi uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” 16.07.2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeni uygulamaya konulan yatırım teşvik sistemi ile bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmak, rekabet gücünü artıracak, teknoloji ve Ar-Ge içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlara destek olmak, sektörel kümelenmeyi desteklemek, desteklenecek yatırım konularında ekonomik ölçek kriterlerini öne çıkarmak hedeflenmiştir.

Yeni uygulamaya konulan yatırım teşvik sisteminde büyük ölçekli yatırımlar, bölgesel bazda belirlenen sektörlerdeki yatırımlar ile tekstil, giyim ve deri sektörleri için olmak üzere üç farklı alanda teşvikler yer almaktadır. Bu üç alanda sağlanan destekler şu şekildedir:

- Büyük ölçekli yatırımlar: Belirlenen sektörler için ayrı ayrı tanımlanan minimum yatırım tutarının üzerindeki yatırımlar için tüm bölgelerde vergi indirimi, sigorta primi

işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi, KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaktadır.

- Bölgesel bazda belirlenen sektörlerdeki yatırımlar: Her bölge için ayrı ayrı belirlenen gelişme potansiyeli olan sektörlerdeki yatırımlara vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi, KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti ile faiz desteği sağlanmaktadır.
- Tekstil, giyim ve deri sektörleri: Birinci ve ikinci seviye gelişmişlik düzeyindeki illerden dördüncü seviye gelişmişlik düzeyindeki illere taşınan tekstil, giyim ve deri sektörlerindeki işletmeler için nakliye desteği, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi sağlanmaktadır.

Yeni sistemde daha az gelişmiş bölgelerde uygulanan sektörel teşvikler ile büyük ölçekli yatırımlara verilen teşvikler daha yüksek oranda belirlenmiştir.

İş Ortamının İyileştirilmesi: Başta yoksulluk ve işsizlik olmak üzere ekonomik sorunların çözümünde yatırımlar kilit rol oynamaktadır. Bunun yanında sürdürülebilir büyüme, güçlü bir ekonomik yapı, refah düzeyinin artması gibi hedeflerin gerçekleşmesinde de yatırımlar büyük ve özel bir önem arz etmektedir.

Bu noktada kamunun temel görevi, piyasada makro ekonomik istikrarı tesis ederek işletmelerin rekabetçi bir ortamda faaliyette bulunmalarını sağlamak üzere yatırımcının önündeki engelleri kaldırmaktır.

Bu amaçla sürdürülmekte olan Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı kapsamında kamu ve özel kesim işbirliğiyle yatırımların gerçekleştirilmesinde karşılaşılan idari engellerin ortadan kaldırılması, bürokratik işlemlerin azaltılması ve bu sayede piyasalara girişin ve iş yapmanın kolaylaştırılması, fikri mülkiyet haklarının korunmasıyla ilgili çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

İş ortamının iyileştirilmesi bağlamında, izin sürecinin kısaltılması, belge sayısının ve bürokrasinin azaltılması, mevzuatın basitleştirilmesi, izinlere işlem süresi getirilmesi gibi yatırımcı açısından kolaylık sağlayan birçok iyileşme yapılmıştır.

Ayrıca, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi çalışmaları kapsamında sınırlı sayıda çokuluslu şirket üst düzey yöneticisinin üyesi olduğu Yatırım Danışma Konseyi kurulmuştur. Bu kapsamda, Türkiye’de yatırım ortamının iyileştirilmesi ve ülkenin tercih edilir bir yatırım yeri

haline gelmesi temel amacından hareketle, önemli büyüklükteki yatırımların hangi ülkelerde yapılacağı kararını veren çokuluslu şirket yönetim kurulu başkanlarının ve en üst düzey yetkililerinin Türkiye'ye bu doğrultuda danışmanlık sağlayabilecekleri bir platform oluşturulması hedeflenmiştir.

Teknolojik Araştırmalar: Yeni kurulan Ardahan Üniversitesine önümüzdeki yıl içinde merkezi Ar-Ge Laboratuvar teklifi hazırlayabilmeleri için 100 bin TL etüt proje desteği sağlanmıştır. Bu destek için bu yıl üniversitenin talebi olmamasına karşın, 'yeni kurulan üniversitelerin kuruluş aşamasından itibaren Ar-Ge yapabilecek bir teknoloji altyapısına sahip olması ve yetenekli araştırmacılar için çekim merkezi olabilmesi' genel politikası dahilinde etüt proje desteği verilmiş olup, üniversite tarafından hazırlanacak etüt dahilinde önümüzdeki yıllarda kapsamlı bir merkezi Ar-Ge laboratuvarının desteklenmesi öngörülmektedir.

SORU 2 İşgücü Eğitimi gibi konularda sağlanacak destek ve hizmetler bir bütünlük içinde ele alınması sağlanacak mı?

CEVAP 2: Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne (İŞKUR) bağlı il müdürlüklerine kayıtlı işsizlerin; iş piyasasında istihdam imkanı fazla olan mesleklerde, iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirilerek işyerlerinde iş bulabilmelerini kolaylaştırmak veya kendi işlerini kurmalarına yardımcı olmak amacıyla İŞKUR il müdürlükleri tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/1 maddesine göre kamu ve özel eğitim/öğretim kurumlarından, üniversitelerden, eğitim için yeterli mekana, donanıma, ekipmana ve deneyime sahip olup, Milli Eğitim Bakanlığınca eğitim vermek üzere yetkilendirilen özel eğitim firmalarından, özel kesim işyerlerinden, özel mesleki eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden, işçi-işveren meslek kuruluşlarından, meslek odalarından, derneklerden, vakıflardan vb. sivil toplum kuruluşlarından, özel kanunlarla kurulan banka ve kuruluşlar ile bunlara bağlı işyerlerinden mesleki eğitim hizmeti satın alınarak işgücü yetiştirme kursları düzenlenmektedir.

İŞKUR tarafından, işsizlere verdirilmekte olan mesleki eğitimlerin, 2010 yılında ve müteakip yıllarda da arttırılarak verdirilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasına devam edilmektedir.

İşlerini kaybeden işsizler ile diğer işsizlerin, iş piyasasında istihdam imkanı fazla olan mesleklerde "meslek edindirme eğitimlerinin", "meslek geliştirme eğitimlerinin" ve "gelişen yeni teknolojilere uyum sağlama eğitimlerinin" verdirilerek istihdam edilebilirliklerinin

arttırılması amacıyla, 2009 yılında İŞKUR tarafından düzenlenecek işgücü yetiştirme kurslarının giderlerini karşılamak üzere, İşsizlik Sigortası Fonundan, İŞKUR'un 2009 yılı bütçesine toplam 511.084.378-TL. tutarında kaynak aktarılmıştır. Bu kapsamda İŞKUR Ardahan İl Müdürlüğüne, işsizlerin mesleki eğitimi için 346.740.-TL, işsizlerin kısa süreli eğitimlerine ve istihdamlarına yönelik toplum yararına çalışma programları (TYÇP) için 186.706.-TL. olmak üzere toplam 533.446.-TL. tutarında ödenek tahsis edilmiştir. İŞKUR Ardahan İl Müdürlüğü tarafından, 2009 yılı Ocak ayından itibaren Kasım ayı sonuna kadar olan 11 aylık dönem içerisinde işsizlerin mesleki eğitimlerinin verdirilmesi için toplam 10 işgücü yetiştirme kursu düzenlenmiş olup, bu kurslara toplam 191 işsizin katılımı sağlanmıştır. İhtiyaç hasıl olması halinde daha fazla ödenek tahsis edilebilecektir. Ardahan İlinde 2010 yılı içerisinde daha fazla işsize mesleki eğitim verdirilmesi için gerekli tedbirler alınmaktadır.

SORU-3: Bölge insanlarının gelirlerini arttıracak, yaşam düzeylerini yükseltecek, eğitim, sağlık ve konut ihtiyaçlarını karşılayan çağdaş bir altyapıdan yararlanmalarını sağlayacak kırsal ve kentsel gelişmeye yönelik projeler desteklenecek mi?

CEVAP-3:

Eğitim: Ardahan Üniversitesi 2008 yılında kurulan 9 devlet üniversitesi arasında yer almaktadır. Yeni üniversitelerin gelişimlerini sağlıklı bir zemin üzerinde gerçekleştirebilmelerini teminen 2006-2008 döneminde kurulan üniversitelere tahsis edilen yatırım ödeneklerinin kullanılabilmesi

- 2008/14200 sayılı Program Kararnamesi'nin 12.maddesi gereğince oluşturulan Kampüs Yeri Belirleme Kurulu tarafından kampüs yeri belirlenmiş olan üniversitelerin akademik, idari ve sosyal birimler gibi fiziki mekanlar ile otopark, yürüme alanı gibi faaliyet alanlarını gösteren Kampüs Yerleşke Planı ile,
- Üniversitenin önümüzdeki 15-20 yıllık dönem içerisinde yıllar itibarıyla kurulmuş ve kurulması planlanan fakülte, bölüm, program, uzmanlaşılacak alanlar ve diğer akademik konulara ilişkin hususların yanı sıra, eğitim birimlerinin öğrenci ve öğretim elemanı sayılarını içeren Üniversite Gelişme Planının hazırlanarak DPT Müsteşarlığına gönderilmesi şartına bağlanmıştır.

Söz konusu planların değerlendirilmesinde kullanılan kıstaslardan biri de üniversite-sanayi işbirliğine verilen önem ve bu konuda geliştirilen yaklaşımlar olmuştur. Bu bağlamda,

üniversitelerin bulundukları bölgenin sanayisinin mevcut durumu ile gelişme potansiyelini göz önünde bulundurarak hem sanayinin nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılaması hem de yürüteceği araştırma-geliştirme faaliyetleri ile sanayinin gelişmesi noktasında öncü bir rol üstlenmeleri beklenmektedir. Böyle bir yaklaşım neticesinde yeni kurulan üniversitelerin birbirinin kopyası olmaması ve bulunduğu bölgenin kalkınmasına destek verecek bir alanda ihtisaslaşmış olması hedeflenmektedir.

Sağlık : 2003-2009 döneminde GAP ve DAP bölgelerinde 63'ü Sağlık Bakanlığına ait olmak üzere 66 adet hastane inşaatı projesi tamamlanmıştır. Bu projelerle bölgedeki yatak sayısında 6558 adetlik bir artış sağlanmıştır. Bu dönemde bölgede tamamlanan önemli projeler şunlardır:

- Atatürk Üniversitesi Yakutiye Hastanesi Ek Binası (250 yt)
- Gaziantep Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi (400 yt)
- Dicle Üniversitesi Onkoloji Hastanesi (100 yt)
- Adıyaman Dev. Hast. Ek bina (150 yt)
- Ağrı-Merkez Dev. Hast. (150 yt)
- Elazığ Dev.Hast. Ek Bina (183 yt)
- Erzurum Eğt.Arş Hast. (400 yt)
- Erzurum Numune Hast. Ek bina (180 yt)
- Gaziantep Çoc.Hast. (200 yt)
- Gaziantep Acil Yard. ve Trv. Hast. (300 yt)
- Hakkari-Merkez Dev. Hast. (150 yt)
- Kars-Merkez Dev. Hast. (250 yt)
- Batman Dev. Hast. (250 yt)
- Şanlıurfa-Merkez Dev. Hast. (500 yt)
- Şırnak-Merkez Dev. Hast. (150 yt)
- Şırnak -Cizre Dev. Hast. (150 yt)
- Kilis-Merkez Dev. Hast. (150 yt)

Sağlık sektöründe GAP bölgesinde 61 DAP bölgesinde ise 102 adet proje (yaklaşık 5200 yt) devam etmektedir. Bu projelere 2009 yılında toplam 320 milyon TL ödenek ayrılmıştır.

Ardahan G le Devlet Hastanesi Ek Bina İ saatı (40 yatak+6 Daire lojmanlı) inşaatı devam etmekte olup 2011 yılında tamamlanması beklenmektedir. 2010 yılı yatırım programına Ardahan Merkez Ağız Diş Sağlığı Merkezinin (Ek Bina 10  nite) alınması planlanmaktadır.

Konut: Toplu Konut İdaresi tarafından Ardahan-Halilefendi Mahallesi, Yenimahalle ve Atatürk Mahallesinde gecekondü dönüşüm projelerinin çalışmaları sürdürülmektedir.

TOK  tarafından yapılarak satışa sunulacak projelerin yerleri ve konut sayıları aşağıda belirtilmiştir.

- Ardahan-Merkez-Sug ze'de: 308 konut
- Ardahan Merkez-Sug ze'de: 192 konut

Ancak, bilindiği gibi konut yapımı temelde özel sektör tarafından ele alınması gereken bir konu olup, konut ihtiyacının piyasa mekanizması içinde karşılanması, alt gelir gruplarının barınma ihtiyacı için de mahalli idarelerin proje, yöntem ve araçları geliştirmesi beklenmelidir.

AB Entegre  evre Uyum Stratejisi (U ES)ile çevresel alanlardaki (içmesuyu, atıksu, katı atık, hava, endüstriyel kirlilik, gürültü) amaçlar, hedefler, stratejiler ve bunlarla ilgili 2007-2023 yılları arasında yapılacak yatırımlar, bu yatırımların öngörülen finansman kaynakları belirlenmiştir. Ayrıca,  evre ve Orman Bakanlığınca yürütülen havza ve master plan çalışmaları ile havza bazında detaylı içmesuyu, atıksu ve katı atık tesisi ihtiyaçları tespit edilmektedir. Bölgede yürütülmekte olan projelerin tamamına ve söz konusu projeler ile ilgili detaylı bilgilere <http://www2.dpt.gov.tr/kamuyat/il.html> adresinden ulaşılması mümkün olup 2010 yılında muhtelif yeni projeler başlatılacaktır.